

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/tky: Royt Jan

Autor/autorka práce: Iana Sotnikova

Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře

Název práce: Ikonografická analýza obrazu Jana Vermeera - Alegorie Víry

Vedoucí práce: Zlatohlávek Martin

Rozsah práce: 67 s

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☐	☒	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☐	☒	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☒	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☒	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	☒	☐	☐

B. Obsahová kritéria

Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Iana Sotnikova Ikonografická Analýza obrazu Jana Vermeera – Alegorie víry

Iana Sotnikova si předeslala nelehký úkol, totiž provést ikonologickou interpretaci obrazu Jana Vermeera Alegorie víry.

V úvodu práce naznačila teoretická východiska své práce, která spočívají v klasické metodě kritické ikonologické interpretace, jak s ní přišel Aby Warburg a rozvinul jí Erwin Panofský. Druhá kapitola je věnována kritickému přehledu literatur, která o obraze pojednává. Zde autorka zmiňuje vše podstatné. Ve třetí kapitole nazvané Místo a doba vzniku obrazu Jana Vermeera, Alegorie Katolické víry se snažila naznačit společenský a duchovní kontext díla. Bohužel se zde dopustila četných zjednodušení. Zcela postrádám odkazy na slavnou studii nizozemského badatele Huizingy Nizozemská kultura 17. století či na knihu Christoph Kucklick, Peter-Matthias Gaede (Hrsg.): Das Goldene Zeitalter der Niederlande. Rembrandt, Rubens, Vermeer. Der Glanz einer einzigartigen Ära. Gruner + Jahr, Hamburg 2013). Autorka v textu často hovoří o působení jezuitů v Holandsku, avšak vůbec neodkazuje na žádné prameny či literaturu. Za téměř povinnou považuji knihu Paula Begheyna Jesuit Books in the Dutch Republic and its Generality Lands 1567-1773. A Bibliography. Leiden 2014, v níž jsou uvedeny prameny a literatura k dějinám působení jezuitů v Holandsku. Nejprínosnější částí práce je vlastní interpretace obrazu Alegorie katolické víry. Zde autorka prokázala poměrně dobrou schopnost umělecko-historického popisu. Následná ikonografická analýza a ikonologické interpretace je slabší stránkou práce. Oceňuji odvahu i některé dobré postřehy, avšak I. Sotniková se při interpretaci dopustila některých zjednodušení. Své interpretace měla opřít o daleko recentnější publikace (např. LCI, RDK, či Pilgerovy Barockthemen) než jsou prvoplánové ikonografické slovníky od Studeného či Ruliška. Vůbec se neopírá o dobovou teologickou či filosofickou literaturu, což předpokládá Warburgova a Panofského metoda ikonologické interpretace.

I přes uvedené výhrady, z nichž některé považuji za závažné (např. absence recentní literatury o nizozemské společnosti 17. století) předloženou bakalářskou práci navrhuji obhájení (navrhuji hodnocení dobře).

Poznámky:

- s. 9 – výklad kalvinismu v Holandsku jak ho uvádí autorka práce je opravdu hodně zjednodušující. Chybí zmínka o teologických východiscích kalvinismu a také odkazy na příslušnou literaturu o náboženské situaci v Holandsku 17. století.
- s. 11-myslím, že autorka měla blíže vysvětlit to, že umělec žije v době utiskování katolíků. Myslí-li to obecně, pak to není pravda, nebo jenom o protestantské části Nizozemí?, pak je to opět velice zjednodušující pohled. Nutno totiž odlišit postoj holandské společnosti selektivně ke katolické církvi jako takové a k jezuitům. Nizozemí proslulo v 17. století poměrně velkou tolerancí k náboženským vyznáním, včetně židů.
- s.15 pojem umělecký dealer nepovažuji za příliš vhodný
- s. 17-Co je myšleno tím, že „dívky na jeho obrazech mají často u sebe předměty standartního katolického vzdělání““???
- s. 19 – kteří badatele se domnívají, že Vermeer používal camery obscury? David Hockney? Co je to „fotografická perspektiva““???
- s. 21 – místo skrytý katolický dům, lépe skrytá kaple či kostel
- s. 28 - přesněji – Manipul je v katolickém prostředí chápán jako (viz Liturgika od Foltýnovského) symbolizuje námahu a obtíže apoštolského života. Manipul je symbolem pout, která byla Kristu nasazena při zatčení
- s. 29 – Spojuje-li autorka práce symboliku otevřené či uzavřené knihy s Neposkvrněným početím, pak by měla uvést texty, které to verifikují. V případě knihy zobrazené na Vermeerově obraze je nutno zvážit symboliku knihy života, v níž jsou zapsány všechny naše skutky. Symbolika kalicha je prostě spojena s eucharistií, které je pokrmem a nápojem pro věčnost.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Vermeerovi současníci - malíři

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 5.6. 2024

Podpis: